



קודש הילולים

פניני הרה"ק **רבי לייב פיסמינער** זיעועכי"א

מבני היכלא קדישא
של מרן אור שבעת הימים הבעשטה"ק

יומדה"ל קדישא ג' אייר

מנו"כ בביה"ח הישן בעיר קאלאמא יע"א

מלוקט מתוך ספרי תלמידי הבעש"ט הק'

יוצא לאור לקראת יומא דהילולא קדישא
שנת תש"פ לפ"ק

יוצא לאור על ידי



כל הזכויות שמורות
Copyright © '19



מערכת בית הילל

שע"י כולל
בית הילל ד'קאלאמיה

בראשות הרה"ג
רבי שמואל לוי וויינבערגער שליט"א
אב"ד וראש הכולל



בס"ד
גלקט זנסדר
על ידי

וועד נחלת צדיקים קאלאמיה
ויוצא לאור לדאשונה
לדגל היומא דהילולא
ג' אייר תש"פ לפ"ק



היות שנעשה במהירות רב כדי להוציא לאור
על היומא דהילולא קדישא, על כן בקשתנו
שטוחה, לכל מי שיש לו איזה פרטים ותולדות
וקורות ימי חייו, או איזה ספר שמביא משמו
ובדו', נא להודיעני במוקדם האפשרי כדי
שנוכל להוציא לאור דבר נאה ומתקבל
או העדותיז
יישר כח למפרע

kodeshilolim@gmail.com

ליקוט מדברי תורתו של הרה"ק מרן רבי **לייב פיסטינער** זי"ע

מבני היכלא של מרן הבעש"ט הק' זי"ע

הרה"ק רבי יהודה ארי' זי"ע, אבדק"ק פיסטין יצ"ו
זומדה"ל ג' אייר תק"ה

אחר שזכה מכון נחלת צדיקים ד'קאלאמא לחדש מחדש הבית החיים ישן נושן בעיר קאלאמא שנמצא ברחוב קאמיאנקא על יד הביהמ"ד שבו עוד התפלל מרן אור שבעת הימים הבעש"ט זי"ע.

אשר לפני מאה וחמישים שנה, כבר היה נשכח ממנו ארץ זכרו לולא החומה אשר סביב שתו עליו אשר עומד עד היום למזכרת, ובו נקברו כמה וכמה גדולי ישראל מצוקי ארץ נ"ע, כפי שכתב הג"מ חיים צבי תאומים ז"ל, דומ"ץ בקאלאמא לערך לפני מאה שנה, ונכד החוות דעת זי"ע בספרו זכרון לראשונים, שבו כתב למשמרת תולדות עיר קאלאמא והו"ל בעצמו בשנת תרע"ד וז"ל שם: מסורת הוא בפנינו כי הדרת זקנה חופפת עליו משנות קדם כי שם ספונים וטמונים גאוני ישראל אדירי התורה עוד מלפני שלש מאות שנה ע"כ, דהיינו באמצע שנת הש' כבר נקברו שם. גאוני ישראל וחשובי העיר מדור ההוא.

ואחד המיוחד שמונח שם הוא מבני היכלא של מרן הבעש"ט הק' זי"ע, הרה"ק רבי יהודה ארי' זי"ע, אבדק"ק פיסטין יצ"ו, אשר מפורסם בשמו בספרי תלמידי הבעש"ט שמביאים דברי תורה משמו, **רבי לייב פיסטינער** זי"ע, והתולדות יעקב יוסף זי"ע אמר בהספדו עליו: שאחד המיוחד שבעדר הצדיקים חטפו מהעולם, הוא מוהר"ר לייב פוסטנר זלה"ה שהיה מגין בעד כמה אלפים מישראל עכ"ל, והיא לו נדפסה בתולדות פרשת קדושים.

וכבר מזכירו בשם הגדולים החדש (מערכת גדולים ל אות כו) וז"ל שם: הרב מו"ה לייב פיסטינער רב חסיד וקדוש חד מבני היכלא קדישא של

רבינו הבעש"ט נבג"מ ומזכירו הגאון ח"ק בעל תולדות יעקב יוסף כמה פעמים בספריו הקדושים, גם הרב ח"ק בעל דגל מחנה אפרים מזכירו בספרו ומביא משמו חידושי תורה, עכ"ל.

ומצבתו הישינה נשברה לרסיסים בשנים קדמוניות, ונתחדשה עוד בתרל"ג כיון שהיה מקום אשר מכל הסביבה באו להתפלל עליו, ונתפרסם למקום קיבול תפילות, והבעל זכרון לראשונים לא עלה בידו להעתיק מהמצבה הנ"ל רק כמה שורות, ולמעשה מצאו תמונות מהמצבה, וזה נוסחתו:

המצבה
הישינה
המקורית
שנשברה
לרסיסים
עוד לפני
מלחמת
עולם
הראשונה



קול יללת קרואים
קול צעקה בראשי
הבכאים איש חי
רב פעלים נאים
הרב החסיד מהרי"ל
בהק'ו הוא ירד בתוך הבור
יום נחסר המאור
... ג' אייר תק"ה לפ"ק

ובשנים האחרונים אחר מלחמת עולם השניה שנעשה כל המדינות מדבר שממה, עלה בידי וועד נחלת צדיקים ד'קאלאמא בהשגחה פרטית למצוא מקום מנוחת קדשו, ע"י שהיה תמונות עוד מלפני מלחמת העולם בעת שבאו רבים מבני העיר להשתטח ולהתפלל על ציון המציונות, שנמצא סמוך ונראה לגדר של הבית החיים שעומדת עד היום על תילה בצד זו, באופן שמקום מנוחתו ברור ומבורר, ובעזרת השי"ת בשנת תשע"ח בעצם יומא דהילולא קדישא ג' אייר, זכו הוועד להקים מחדש המצבה וגג כמו שהיה בשנים קדמוניות.

וכמו שהעיד התולדות זי"ע שבחיים חייתו היה מגין בעד כמה אלפים מישראל, וכמו שידוע שמה שעושין כאן בעולם הזה, יש להם כח לעשות בעולם הבא, ואין ספק שיכולים לפעול כל מיני ישועות, להוושע בכל מילי דמיטב.

נפטר ביום ג' אייר שחל בפרשת קדושים ובצפנת פענח פרשת יתרו דף סח ע"ד נדפס הספד עליו מריעו הכהן הגדול מאחיו, הרה"ק בעל תולדות יעקב יוסף זי"ע, המוכיח מפולנאה, מגדולי תלמידי הבעש"ט זי"ע שמביאו כמה פעמים בספריו, אשר ספריו המה

היסודות החסידות, והספר הראשון שיצא לאור ע"י תלמיד הבעש"ט זי"ע, וכידוע וכו', ומצבתו נשתברה מרוב ישנו וגם שכל המציבות של הבתי החיים העתיק נטבעו בקרקע, ונתחדש בשנת תרל"ג כמו שכתב בזכרון לראשונים, וגם כותב כל התיבות שיכולים עוד לראות ועי"ז זכה מערכת נחלת צדיקים לחדש אורו וזיוה של המצבה בשנה שעברה ביומא דהילולא קדישא ג' אייר תשע"ח לפ"ק עם הנוסח המצבה המקורי, בבית החיים ברחוב קאמיזונקא

* * *

הריני נותנים לפניכם היום ניצוצים מאור תורתו הק' שנלקטו מספרי תלמידי הבעש"ט הק', שנתפזרו בין ספרי קודש ונלקטים עכשיו לפונדק אחד ובעיקר מספרי הכהן הגדול מאחיו, מגדולי תלמידי הבעש"ט הק' הרה"ק רבי יעקב יוסף זי"ע, המוכיח מפולנאה, ובעל התולדות יעקב יוסף, המפוזרים בספריו הקדושים הלוא המה בראש וראשון ספה"ק תולדות יעקב יוסף, צפנת פענח, בן פורת יוסף, כתונת פסים, וכן מספה"ק דגל מחנה אפרים.

ובצאתינו מן הקודש כפינו פרושות לשמים שיהא רעוא שזכותו הגדול יגן עלינו, ונזכה במהרה לביאת משיח צדקינו בב"א.

החותמים בברכה וועד נחלת צדיקים



ציון הק' של רבינו בבית החיים הישן בקאלאמייא שהוקם מחדש ביומדה"ל ג' אייר בשנת תשע"ח לפ"ק, על ידי וועד נחלת צדיקים

מספה"ק דגל מחנה אפרים

על פי ששמעתי אומרים בשם הרב המנוח מו"ה יהודא ליב פיסטנר זללה"ה על פי (תהלים מח, טו) הוא ינהגנו על מות היינו כעלם הזה דרך משל כשאביו לימד אותו לילך בתחלה מוליך אותו מעט בידו ואחר כך מניחו ומרחיק את עצמו מעט ממנו וכוונתו כדי שילך התינוק בעצמו ומחמת זה הוא מרגיל התינוק בתנועות ההילוך וכן עושה כמה פעמים ובכל פעם הוא מרחיק את עצמו יותר כדי להרגילו שילך בעצמו בלי שום סיוע והרחקה, והנמשל הוא לאבינו מלכנו מתחלה נותן הקב"ה לאדם תענוג בעבודתו ומוליך בעצמו את לבו אליו ואחר כך מרחיק את עצמו ממנו כדי שילך הוא בעצמו מעט על ידי השתדלותו והתפעלותו וזהו הוא ינהגנו עלמות היינו כעלם ותינוק הזה עד כאן.

(ספה"ק דגל מחנה אפרים בהעלותך)

מספה"ק תולדות יעקב יוסף

עליית וירידת העם עם הצדיק תלוי זה בזה

ושמעתי על דרך שביאר החסיד מוהרי"ל פוסטנר פסוק הושיעה י"י כי גמר חסיד, לפי שפסו אמונים מבני אדם (תהלים יב, ב). ובאו בחלום ואמרו לו דילמא לאידך גיסא, לפי שגמר חסיד לכך פסו אמונים וכו' (עיין פרשת שמות, ועוד), ודפח"ח.

(ספה"ק תולדות יעקב יוסף פ' בראשית)

וכמו ששמעתי מהרב המנוח מהרי"ל פיסטנר ביאור פסוק הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם (תהלים יב, ב), דלכך גמר חסיד לפי שפסו אמונים מבני אדם, שזה מושך לזה מצד אחדות, ונאמר לו בחלום שמא הפירוש הוא איפכא, לפי שגמר חסיד לכך פסו אמונים מבני אדם וכו' (עיין פרשת בראשית, ועוד) ודפח"ח:

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת שמות - אות א)

דזכרנו (עיין פרשת בראשית, ועוד) בשם המנוח החסיד מהרי"ל פוסטנר פירוש הפסוק הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם וגו' (תהלים יב, ו), דמשתמע לתרי אפי מרישא לסיפא ומסיפא לרישא, כי יען כי גמר חסיד אנשי הצורה לכך פסו אמונים מסתם בני אדם אנשי חומר, והוא הדין איפכא הטעם כי גמר חסיד הוא משום כי פסו אמונים מבני אדם יעו"ש.

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת משפטים - אות ב)

וכמ"ש המנוח הצדיק ר"ל פיסטנר, שנקרא בעל גוף, שעוסק רק בצרכי הגוף. וכמו שנשאל איש המוני למה הוא אוכל, והשיב שיהיה לו כח לעסוק בפרנסה, ושאלו למה עוסק בפרנסה, והשיב שיהיה לו מה לאכול, וחזר הדין כמה פעמים. מה שאין כן הצדיקים עוסקים בתורת ה', הם הנשמה של העולם, הממשיכין ע"י תורה ותפלה שפע בכל העולם. וכמ"ש האלשיך כל העולם ניזון בשביל חנינא בני (ברכות יז:), הואיל וחנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש. א"כ כל איש המוני הנקרא אבר פרטי מהגוף כללי, יש לו ת"ח אבר פרטי של הנשמה שלו המחיה אותו, וא"כ צריך לדבק א"ע אל הת"ח, שיהיה דבוק אל חיות. מה שאין כן המבזה ת"ח, שמא זה הת"ח הוא החיות שלו, וא"כ אין רפואה למכתו, שנעקר מן החיות. או לפעמים מדבק א"ע אל ת"ח שאין בו יראה, וג"כ אין בו חיות כלל, כי עיקר החיים הוא היראה. וכמ"ש בספר חסידים קנ"ח, י"ח פעמים יראה נאמר במשלי, נגד י"ח מקומות שבגוף שהחיות תלוי בהם, לכן נקרא ח"י:

וז"ש יראת ה' מקור חיים וכו' (משלי יד, כז) יעו"ש. ובזה בארתי פירוש הפסוק את האלהים ירא ואת מצוותיו שמור

כי זה כל האדם (קהלת יב, יג), שצריך לירא מפניו יתברך, וגם מן כל ת"ח הנלמד מן א"ת האלהים לרבות ת"ח. ואת מצוותיו שמור, גם בלאו דלא תסור ממה שיאמרו לך. כי זה כ"ל האד"ם, דהמוני עם נקרא בשר אדם, והנשמה שהם הת"ח הם כל האדם, שהחיות תלוי בהם וכו' יעו"ש:
(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת צו - אות ג)

ע"ד שזכרתי (עיין פרשת בראשית, ועוד) בפירוש הפסוק הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם (תהלים יב, ב), שנדרש מסיפא לרישא ומרישא לסיפא, כמו ששמעתי בשם המנוח מוהר"ר ליב פיסטנר יעו"ש.

ובזה פירש שם בתוי"י הפסוק בצדק תשפוט עמיתך שהכי נמי קאמר שהחסיד כשרואה כשלון מעשה הדור, יתלה בעצמו, לפי שגמר החסיד חסידתו לכך פסו אמונים מבני אדם. ובני העולם כשרואין כשלון מעשה הצדיק וחסידי הדור יתלו בעצמן, ויתנו לב לשוב, ולפרש הפסוק כי גמר חסיד, לפי שפסו אמונים מבני אדם. וז"ש בצדק תשפוט עמיתך, שידון לכף זכות כל א' את עמיתו. ראש הדור לבני דורו, ובני הדור לראש הדור. וזה יתן לב לתקן את עצמו כדי שיתוקן בני דורו, וכן בני הדור יתנו לב לשוב, כדי שיזכה ראש הדור למעלה יתירה עבור זה:

ובזה פירש גם כן בפרשיות אלו: נח, וישב, וארא, בשלח, תצוה, , נשא, חקת, פנחס, תצא, ומוזכר בצפנת פענח פ' וארא, ועוד.)

(15) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת קדושים - אות ה

כוונה העמוקה של ברכה

וכפי שקבלתי מפי קדוש המנוח מוהר"י פיסטנר בענין הברכות, איך להמתיק תחלה מדת הדין הקשה ע"י מדת הדין רפה שהיא מלכ' וכו' יעו"ש:

(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת ואלה תולדות - אות ב יש הג"ה להעתיק

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען, אלה תולדות יעקב, יוסף בן וגו'. ודרשו חז"ל ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של וכו' (ב"ר פפ"ד). ולולי דמסתפינא הייתי מפרש באימה וביראה, דקבלתי מפי הרב המנוח מהחסיד מוהרי"ל פיסטנר פי' הברכה, ברוך אתה ה' אלהינו וגו', כי גבורת המל' הנק' יראה, דינא רפיא. נמתק תחלה ע"י ת"ת הנקרא נורא, ואז אח"כ יוכל למתוק אלדים דינא קשיא ע"י ת"ת עם החסד וכו' יעו"ש. ובזה יובן וישב יעקב בארץ מגורי אביו, שע"י שנתיישוב יעקב ת"ת למתק גבורה שהיא מגורי אביו, אז נמתק ע"י חסד, ונק' ארץ כנען שנכנע בימין והבן:

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת וישב - אות א יש הג"ה להעתיק)

כשמשותף את השכינה בצערו ומתפלל עליה נושע גם הוא

ונ"ל דשמעתי בשם הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר פ' הפסוק, אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם (מלאכי ג, ו), דהתוס' הביאו משל לעני א' שהלך בכד לשאב מים מבאר ונפל הכד מידו לבאר, וצעק ובכה, עד שנזדמן שהלכה בת מלך בכד של זהב לשאב מים מאותו באר, ונפל הכד לבאר ג"כ, אז שמח העני, כי ע"י שיחפשו אחר הכד של זהב ימצאו כדו ג"כ וכו' (בתוס' קדושין לא ע"ב). וז"ש בכל צרתם לו צר כתיב באלף וקרי בוי"ו, שעל ידי שישותף השכינה בצערו, אז נושע הוא ג"כ עם השכינה, ואין צער כלל. ובזה יובן אני ה' לא שניתי, ר"ל ל"א שהיה ראוי לכותבו באלף, שניתי לכתבו בוי"ו, ועל ידי זה ואתם בני יעקב לא כליתם ודפח"ח:

(2) ספר תולדות יעקב יוסף פ' ויחי, ומוזכר בצפנת פענח פ' שמות

ענין ריצת הרשעים לרע

מפני מה רגליהם של אפריקים רחבים כי שמעתי בשם הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר לישנא דאמרי אינשי היכן הלך פלוני, ומשיבין הלך לבית הכנסת, ובהליכה למבצר אמרו שרץ במבצר, וז"ש רגליהם לרע ירוצו וכו' (משלי א, טז) ודפח"ח.

(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת בא - אות ח

בענין שאין רשאי האורח לומר למלווהו שיחזור, רק ברמז

ובשם המנוח החסיד מוהרי"ל פיסטנר שמעתי, שראה כתוב בספר א' שאין האורח רשאי לומר במפורש שיחזרו מן הלויה שעושין לו מטעם המבואר שם, ופי' הוא זלה"ה, אל יפטור אדם מחבירו, כשרוצה לפטור מהם אל יאמר מפורש אלא ברמז, והוא שיאמר דבר הלכה, דהיינו שהדין הוא שאין לומר לאלו המלוין שיחזרו וכו', ומתוך כך זוכרהו שיזכירו וירגישו ודפח"ח. ונראה שהוא מרומז בדברי הש"ס אלא מתוך דבר הלכה, שיש דבר בתוך הלכה והוא אותיות לך, ומתו"ך כ"ך זכרהו, שירגיש ויזכור על כוונתו שילך לו וק"ל:

(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת יתרו - אות ו

הדרך לומר תוכחה

לי נראה לפרש פסוק זה שהכל הוא באדם אחד, ותחילה צריך שלא ילך בעצת רשעים רק להסתיר ולהתבודד בפ"ע, ואחר כך גם כי הולך ביניהם אין עומד במדרגתן, ואחר כך כביר מצאה ידו להחזיר רשעים למוטב ג"כ, וז"ש טובה תוכחה מוסר כשכבר היא בגדר אהבה שהוא מוסתר להתבודד, וזהו כשהיא מאהבה מוסתרת וק"ל. וכמו ששמעתי בשם החסיד מוהרי"ל פיסטנר אין אסתר מגדת

(אסתר ב, כ) לשון בתמיה, כשלא היה מוסתר מתחילה והתבודד איך מגיד תוכחת מוסר ודפח"ח:
(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת צו - אות ג

קינה על פטירתו

וכדי לעורר לבות בני אדם מהשינה, נ"ל להמשיל משל ששמעתי ממורי, שפעם אחד נזדמן מלחמה כבידה, והיה בדור ההוא גבור עריץ מאוד, והי' העם מובטחין בגבורת הגבור ולא עזרו חיל לעמוד בקשרי המלחמה גם הם אתו עמו, והגבור היה לו כמה מיני כלי זיין ובתוך הזמן שהסדיר כלי זיינו לפניו שיהיו מוכנים, והשונא שכנגדו התחכם בתחבולת רשע, וגנב מהגבור כלי זיינו אחד לאחד, עד שלא היה לו במה להלחם ודפח"ח:

ונתתי לבי להתבונן בדרכי המשל להבין דברי חכמים וחדותם, וכעת לפי קורת הזמן אשר קרה מקרה לעובדי ה' אשר אלו הלוקין בה' הדבקים, אמרתי שלזה נתכוין ג"כ, כי הגבור הוא ראש הדור צדיק יסוד עולם היודע בקשרי המלחמה לעמוד נגד הצורר אותנו תמיד, וכלי זיינו הם תלמידיו הלומדים טכסיסי מלחמה ושימשו אותו, או שאר צדיקים שבדור הנטפלים עמו, שע"י קישור ואיסור תפלתם יחד לזרוק חצים ובליסטראות אל חויה כנודע, מה שאין כן השונא בתחבולת גנב כלי זיינו, שאחד המיוחד שבעדר הצדיקים חטפו מהעולם, הוא מוהר"ר ליב פוסטנר זלה"ה שהיה מגין בעד כמה אלפים מישראל, ושאר צדיקים וגאונים נדים ונעים מדוך לדוך שאין להם לעמוד בקשרי מלחמה, ושאר אנשי המלחמה הנשארים לקחם בשבי ממדינתם שהיה להם מקום מיוחד אל מדינה אחרת, וכל כוונתו לעשות פירוד בין הדבקים שלא יעשו קשר וחיבור להלחם בו, ועתה אין לנו על מי להשען כי אנחנו אלה פה היום כולנו נצא במלחמה זו לעורר משינת התרדמה לעורר

לבבינו הטהור עד פור התפוררה על העדר הצדיקים וגלות השכינה, ולשתף בצער המדולדלים והמטורפים, ולזעוק מרה צרה כמבכירה, וקול תשובתנו יעלה עם קול השופר לעורר אדם העליון משינתו, ולהמשיך חסד ורחמים מעיני פקחא דלא נים תדיר:

ואחר עשות תשובה כנ"ל שלא יהיה מסך מבדיל כי יש עוד תקנה, כי גם שהנפשות רחוקים מכל מקום הלבבות קרובים, שנצטרף כוונתנו אל יחידי סגולה אשר בארץ היודעים ומכוונים לעשות יחוד וזיווג ע"י קול השופר למעלה למעלה עד אין סוף. ונראה דמשום זה תקנו חז"ל ג' כתות בתקיעת שופר, נגד חיבור וקישור ג' מדריגות יחד. והוא אחד המקרא את התוקע, והב' הוא התוקע, והג' הם השומעים. והענין המקרא נגד בחי' אשרי העם יודעי תרועה (תהלים פט, טז). התוקע נגד בחי' בינונים עורו ישינים וכו'. השומעים הם נגד פחותי העם, שיעשו כולם חיבור אחד בפרט בעיר אחד, והם יתחברו כולם עם כוונת אנשי יחידי סגולה ועולין יחד שהם ג"כ ג' בחי' הנ"ל:

ובזה נבוא לכוונת המשנה, דנקט יעל ולא איל כנזכר כמה פעמים. וגם פשוט למה לי. ונראה דמצינו היו שריה כאילים, מה איל מכניס ראשו של זה בצד זנבו של זה, כך היו חונפין שריה זה לזה, שלא הוכיחו זה את זה (שבת קיט ע"ב). לכך נקט יעל, דפירש הט"ז (אורח חיים תקפו) שהוא מן עזים וכו'. ר"ל כמו עזים דמסגי בריש עדרא (ב"ק נב.), כך ילך בראש

(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת קדושים - אות ה

ההמון עם רואים אם ייטיב דברי המוכיח בעיני הלומדים ישמעו גם הם

ונראה לי כי שמעתי בשם הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר ביאור פסוק החרשים שמעו והעורים הביטו לראות (ישעיה מב, יח). דקשה אם הוא חרש אינו יכול לשמוע, והעורים אינו יכול לראות. והוא כי שמעתי הלצה הני מאני דרבנן דבלו מחופיא דידהו (ברכות ו.) כי יש מרבנן שאינן מחבבין התורה של זולתן רק של עצמו, ובשמעו איזה ד"ת מזולתן מעבירין כלאחר יד כנהוג על בגדיו פעם א' ושתים עד דבלו, וז"ש הני מאני דרבנן דבלו מחופיא דידהו של עצמן לפי וכו' ודפח"ח. והם עצמן המזיקין דמזיקי ומפסדי בגדיהן מחופיא דידהו וק"ל. והנה אנשי המוני עם שאינם יודעים אם זה המוכיח דבריו ישרים או לאו הוא משגיח על הלומדים אם ייטיב בעיניהם, וז"ש החרשים שהם הלומדים כמו החרש והמסגר (מלכים ב כד, טז), שמעו, כי העורים שהם המוני עם הביטו לראות אם ייטיב בעיני הלומדים ישמעו הם ג"כ ודפח"ח:

(2) ספה"ק תולדות יעקב יוסף פ' קדושים ופ' תצא, ומוזכר ג"כ בצפנת פענח פ' וארא,

כשהצדיק יורד להעלות הרשע יזהר שלא להיסחף אחריו

ובזה יובן אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, כמ"ש (עיין פרשת בהעלותך, פרשת וילך) על פסוק על זאת יתפלל כל חסיד אליך רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו (תהלים לב, ו). בשם ר' ליב פיסטנר ז"ל דכיון שצריך לילך למדריגת לילה, לעשות יום אחד, צריך להתפלל שלא יגיעו אליו. והבן:

(7) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת אמור - אות טו

בזה נ"ל לבאר שיעור שופר שיאחזנו בידו ויראה לכאן ולכאן (ר"ה כז ע"ב), עיין מה שכתבתי מזה במקום אחר (פ' ראה סי' א). ודאי זכאה מאן דאחיד בידא דחייביא, אך צריך שישגיח על עצמו תחלה. וכמ"ש הרב החסיד מוהרי"ל פיסטנר פ' הפסוק רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו (תהלים לב, ו), כי הטובע בנהר וחבירו רוצה להצילו הוא מושך אותו אליו וכו' (עיין פרשת אמור, פרשת בהעלותך, ועוד). ובזה יובן שיעור שופר להחזיר אחרים למוטב לאחוז בידם, ובתנאי שיראה לכאן על עצמו, ולכאן על אחרים וק"ל:

(11) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת וילך - אות ד

אם אפשר ע"י מוסר להחיות הנפשות שהולכים בשרירות לבם

ונראה לי דכתבתי במקום אחר (עיין לעיל) לא יטמא בעל בעמיו להחלו וכו' (ויקרא כא, ד), יעו"ש. דביאר הנביא יחזקאל סי' (ל"ו) [ל"ז] היתה עלי יד ה' וגו' ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה עצמות וגו' והנה יבשות מאוד ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ויאמר ה' אתה ידעת וגו'. ושמעתי משם הרב המנוח מוהר"ל פיסטנר, כל ענין זה על חזרת ישראל בתשובה, עד שהשיב ה' אתה כלומר וכו', ודפח"ח.

(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת אמור - אות יז

וענין טמא לנפש, מבואר על פי מה שזכרנו (פרשת אמור, ועוד), במשל השר ששינה את בגדיו, כדי שיתחבר עם הבן מלך שנעשה הדיוט וכו', כאשר בארנו פסוק לנפש לא יטמא בעמיו וכו' (ויקרא כא, א), יעו"ש. והנה אם נטמא ע"י שנתחבר עם בן המלך, אנוס הוא. לכך אין שלוחו רק ממחנה שכניה, ונלמד ממשה (פסחים סז.), שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו, ונ"ל דר"ל כי הצדיק נקרא יוסף, כמו ששמעתי מן המנוח ר"ל פיסטנר יעקב יוסף

(בראשית לז, ב), שמוסיף בכל יום לטובה, וכשהצדיק נתחבר עם בן המלך שנעשה עצמות יבשות, כמו ששמעתי בשם המנוח ר"ל פיסטניר בפסוקי יחזקאל התחיינה העצמות האלה (יחזקאל לז, ג), ודפח"ח (עיין פרשת אמור, ועוד), נקרא מעתה עצמות יוסף דהיינו טמא לנפש, והיה עם משה במחיצתו:

(1) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת נשא - אות יב

איברא שלא יטעה בזה, ביאר המשנה בסיפא המטמא למתים פסול עד שיקבל עליו שלא יטמא למתים. והוא דהקשה התוספות במסכת בבא מציעא פרק ט' (קיד ע"ב), בד"ה ולא מר כהן הוא ומאי טעמא קאי בבית הקברות. ז"ל, תימא לר"י איך החיה בנה של האלמנה כיון שהיה כהן דכתיב ויתמודד על הילד וכו', ויש לומר שהיה ברור לו שיחייהו לכך היה מותר משום פקוח נפש ע"כ. ונראה לי דכתיב במקום אחר לא יטמא בעל בעמיו להחלו וכו' (ויקרא כא, ד) יעו"ש, דביאר הנביא יחזקאל סימן ל"ז היתה עלי יד ה' וגו', ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה עצמות וגו', והנה יבשות מאוד ויאמר אלי בן אדם התחיינה העצמות האלה ואומר ה' אתה ידעת וגו'. ושמעתי משם הרב המנוח מהרי"ל פיסטנר, כל ענין זה על חזרת ישראל בתשובה, עד שהשיב ה' אתה כלומר וכו' (עיין פרשת אמור, ועוד) ודפח"ח:

(2) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת חקת - אות יד

ולענין בספרו כתונת פסים פרשת שמיני

צריך להוסיף בעבודה בכל יום

וענין טמא לנפש, מבואר על פי מה שזכרנו (פרשת אמור, ועוד), במשל השר ששינה את בגדיו, כדי שיתחבר עם הבן מלך שנעשה הדיוט וכו', כאשר בארנו פסוק לנפש לא יטמא בעמיו וכו' (ויקרא כא, א), יעו"ש. והנה אם נטמא ע"י

שנתחבר עם בן המלך, אנוס הוא. לכך אין שלוחו רק ממחנה שכינה, ונלמד ממשה (פסחים סז.), שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו, ונ"ל דר"ל כי הצדיק נקרא יוסף, כמו ששמעתי מן המנוח ר"ל פיסטניר יעקב יוסף (בראשית לז, ב), שמוסיף בכל יום לטובה, וכשהצדיק נתחבר עם בן המלך שנעשה עצמות יבשות, כמו ששמעתי בשם המנוח ר"ל פיסטניר בפסוקי יחזקאל התחינה העצמות האלה (יחזקאל לז, ג), ודפח"ח (עיין פרשת אמור, ועוד), נקרא מעתה עצמות יוסף דהיינו טמא לנפש, והיה עם משה במחיצתו:

(39) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת נשא - אות יב

כבר הובא חלק זה למעלה

יהיה ערום ביראה ללא לבוש יראה חיצונית

ונראה לי דאיתא בפ"ג דסוטה (כא ע"ב) כל המלמד בתו תורה כאלו למדה תפלות, שנאמר אני חכמה שכנתי ערמה וכו'. ורבנן ההוא מבעיא לכדריב"ח, אין ד"ת מתקיימין אלא במי שמעמיד עצמו עליהם ערום וכו'. אר"י אין ד"ת מתקיימין אלא במי שמשים עצמו כמי שאינו יודע, שנאמר והחכמה מאין תמצא. והנה רש"י ומהרש"א פירשו יעו"ש, כי אין הבנה לפי פשוטו. ולי נראה שהוא ע"ד ששמעתי בשם הרב המגיד מוהר"י, הוי ערום ביראה וכו' (ברכות יז.), לפי שיש כמה וכמה לבושי היראה, לכך אמר הוי ערום בלי לבוש ודפח"ח. וה"נ יבואר כך והוא כי תורתנו הקדושה נק' הלכה, כמו שאחז"ל אין להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ד' אמות של הלכה וכו' (ברכות ח.). והטעם שנקרא הלכה י"ל ב' פירושים, א' ע"ש הליכה כמ"ש הליכות עולם לו (חבקוק ג, ו), ב' לשון הכלה ואפשר שזהו צחות לשון הש"ס סוף נדה, תנא דבי אליהו כל השונה הלכות וכו' שנאמר הליכות עולם לו אל תיקרי הליכות אלא הלכות וכו', ונודע סוגיות אל תקרי כי ב' הפירושים אמת. והענין גם שהתירו חז"ל

לימוד שלא לשמה, כמ"ש לעולם יעסוק בתורה אפילו שלא לשמה וכו' (פסחים נ ע"ב), לא שישאר ח"ו במדריגה זו, אלא שיהיה הולך ועולה ממדריגה למדריגה עד שיבא ללימוד לשמה. ומבואר אמרו שמתוך שלא לשמה בא לשמה, הרי מפורש שעיקר התכלית הוא לשמה:

(3) ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת שלח - אות ד

חלה נבאר המשך הפסוק, ועתה מה ה' שואל ממך כי אם ליראה את ה' אלהיך, שאין תכלית מכוון על יראה סתם רק שיהי' ליראה את ה' אלהיך, והענין שבארנו במקום אחר (עיין פרשת יתרו, ועוד) קו' הרב החסיד מוהר"י יעב"ץ בפסוק פ' יתרו, אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא שתהיה יראתו על פניכם וגו' (שמות כ, טז), שהם ב' הפכים בנושא אחד, וכתבנו שם כי יש כמה אלפים מדריגות בענין היראה חיצונית שהם כולם לבושים אל תכלית ושורש היראה פנימי' שהיא יראת ה', והחכם אשר עיניו בראשו ושורש הכל מדבק א"ע אל השורש וניצול מכולם שהם לבושים. וכמו ששמעתי בשם הרב המגיד מוהרי"ל הוי ערום ביראה (ברכות יז.), ר"ל בלי לבוש ודפח"ח. וז"ש אל תיראו מכל מיני יראה חיצונית שהם רבים, רק תהי' יראתו על פניכם שהיא יחידית ושורש הכל וק"ל

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת עקב - אות ה)

רק בעבודת ד' שייך יראה במקום אהבה

ושמחה

העולה מזה, כי התורה רומזת נשואי יצחק לרבקה בענין מוסר להכניע החומר אל הצורה. ובזה מצאתי סעד למ"ש הש"ס והפוסקים בענין לשון הקדושין הרי את מקודשת לי, מה שאין כן בהיפך אני מקודשת לך, שח"ו מכניע הצורה תחת החומר רק כנ"ל. וז"ש מקודשת, שהיא לקדש את עצמו במותר לו, וכאשר נבאר עוד:

ובשם המנוח החסיד מוהר"י פיסטנר שמעתי, דאמרי לישרי לן מר (ברכות לא.), ר"ל דבר מר כדי שיהיה גילה ברעדה והשיב ווי לן דמיתנן ודפח"ח. ובזה נבאר ש"ס דברכות לישרי לן מר, אמר להו ווי לן דמיתנן וכו'. ויש בזה ב' דרכים, א' על פי מה ששמעתי ממורי בענין שבת שיש מצוה באכילה ושתייה, ע"פ משל לבן מלך שהיה בשביה, והגיעו כת"י אביו המלך ורצה לשמוח, ולכך הרבה להמוניי' מיני משקה שישמחו הם, ואז יוכל הוא לשמוח בשמחתו. והנמשל מבואר, כי הנשמה א"א לשמוח ברוחני, עד שישמח החומר בגשמי וכו' ודפח"ח. והכא נמי בענין שמחת חתן וכלה הוא שמחת רוחני, רק כדי לשמח החומר וכו'. והנה הם שאמרו לישרי לן מר, הבין שצריכין לשמוח ע"י הגשמי במיני זמר. וז"ש ווי לן דמיתנן שהוא החומר, כי לולי היו בהם שמחת רוחני לא צריך לזה וק"ל:

פי' שביקשו את ר' המנונא שישיר להם דבר "מר" כדי שעיי"ז יבואו לבחינת "רעדה" ויהא גילו ברעדה, והשיב ווי לן דמיתנן.

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת שלח - אות יב)

שכאומרים לו שהוא צדיק יהיה בעיניו רע

כאילו אמרו עליו שהוא רשע

אורך ימים מפורש, אבל עושר אינו מפורש רק

זאת במכל שכן, והבן ודפח"ח:

ונחזור לביאור פסוק אני ישנה ולבי ער, דשמעתי ממורי ביאור פסוק והוא באחד ומי ישיבנו וגו' (איוב כג, יג), דיש להקשות מדקאמר והוא. ונראה דאיתא מפני מה ראשיהם של בבל סגלגלים, מפני שאין להם חיות פקחות (שבת לא.). וכו' מוהרש"א יעו"ש. ולי נראה שאלתו היה ע"פ הש"ס (מגילה יג ע"ב), כל הפוסקין לו גדולה הוא לו ולזרעו ולדורותיו, וזה אינו בראשים של בבל, והשיבו שאין לו חיות

פקחות. דאיתא בפ"ה דערובין (עירובין נד) וממדבר מתנה, שאם משים עצמו כמדבר שהכל דשין בו נתנה לו התורה במתנה, שנאמר ממדבר מתנה. וכיון שנתנה לו במתנה נחלו אל, שנאמר וממתנה נחליאל. וכיון שנחלו אל, עולה לגדולה, שנאמר מנחליאל במות. ואם הגיס דעתו ה' משפילו שנאמר ומבמות הגיא, ואם חוזר בו הקדוש ברוך הוא מגביהו שנאמר כל גיא ינשא. ועל פי זה שמעתי בשם הרב מהו' ליב פיסטנר, אפילו כל העולם אומרים שאתה צדיק יהיה נחשב כרשע (נדה ל ע"ב), והקשה הא אמר (אבות פ"ב מי"ג) אל תהי רשע בפני עצמך. ופירש לענין מדת השפלות, שיהיה שוה בעיניו באומרים עליו צדיק יהא זה רע בעיניו כאלו אומרים לך רשע ודפח"ח. ומדה זה בחיות פקחות, שועל, כאשר מצינו משל שעשה א"ע כאלו אין לו ריח (בן סירא, ועיין חקת סימן י"ג). והיינו בדברים הנוהגים בכבודו, אבל נגד כבודו של מקום, ודאי יתקוטט ולא יחניף לרשעים ואפי' נגד כבוד רבו, במקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב (ברכות יט ע"ב). אך דבזוהר הקשה אל תתחר במרעים, ומפרש שיש לפרוש מהם שלא יראה ויצטרך להתקוטט:

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת שלח - אות יד)

הצדיק שמבטל קצת מהתורה בכדי לנוח יזהר שלא יגרום לפשוטים לבטל לגמרי מהתורה

לבאר זה דכתבתי (חקת סימן ג', ועוד) בשם הרב המנוח החסיד מוהרי"ל פסטנר פירוש הפסוק ישעיה סימן מג (כא) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל וגו'. דאר"י היכי דמי חילול השם, כגון אנא דמסגינא ד' אמות בלא תורה וכו' (יומא פו). יעו"ש. וז"ש לא אותי קראת יעקב, לפי שיגעת בי ישראל, כאשר יגע

מלימודו מבטל מעט, ורואה ממנו מבטל לגמרי וכו' ודפח"ח:

תיבה אחת שיש לו כמה משמעויות

מבאר עפ"י קושיא מר' לייב פיסטינער
ובזה נראה לי דמבואר קו' ששמעתי מהרב המנוח מו' ר' ליב
פיסטנר זלה"ה, שהקשה איך תיבה אחת יש לו ב' משמעות
סותרים, שמצינו ישא ה' פניו (במדבר ו, כו) שהוא לטובה על
השכר, וכתוב אל פניו ישלם לו (דברים ז, י) דמשמע עונש
לרעה וביאר כו'.

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת פנחס - אות ב)

השומע תוכחה יקיים מה ששמע כי אם לאו

הוא בבחינת שוטה המאבד מה שנותנים לו

ובאמת זה אינו כמו שאמר המנוח החסיד מוהרי"ל פיסטנר,
קחו עמכם דברים ושובו אל ה', דהיינו לשמוע ולעשות, מה
שאין כן בשמוע ואינו עושה נקרא שוטה המאבד מה
שנותנין לו, אחר ששמע בלב וקיבל תוכחת חיים לנתינה
יחשב לו, ואחר כך באינו עושה מאבד מה שנותנין לו.

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת ראה - אות א)

מה יעשה מי שאם יעסוק בפני אנשים יבוא

לפניות ואם ישב בטל יהיה חילול ד'

כמו ששמעתי מפי המנוח מוהרי"ל פיסטנר שהיה מתאכסן
בבית הפרנס בדרך ההוא, והיה שוקל בדעתו אם ללמוד
בפני כולם, לא יוכל ללמוד בדחילו ורחימו וכיוצא בזה,
שצריך לנקיות או שאר מניעות, ואם ישב בטל יהיה חילול
השם בפני הרואים שאיש חשוב כמותו ישב בלי תורה.
ובתוך כך נפל עליו תרדימה וישן ובא לו בחלום פי' הפסוק
ישב בדד וידום כי נטל עליו (איכה ג, כח), שמוטב שידום אם
הוא עליו למשאוי שנטל עליו וכו', ודפח"ח.

(ספר תולדות יעקב יוסף - פרשת כי תצא - אות יא)

מספרי הגה"ק בעל נודע ביהודה זי"ע

הקב"ה ברוב טובו מעביר אף מחשבת עבירה

והנה שמעתי בילדותי מהמוכיח הגדול חסידא קדישא מהו' ליב פיסטינר זצוק"ל מעביר ראשון שבראשון, שמה קדים למעשה העבירה, המחשבה, שמתחילה חושב לעשות ועושה, אותה המחשבה הקב"ה מעביר, ודברי פי חכם חן. והנה לדברי המנוח הזה עיקר היתור שמעון ראשון מתהפך ממזיד לשוגג, שהפרש בין מזיד לשוגג היא המחשבה, וכיון שהקב"ה מעביר המחשבה נשאר שוגג:

(צל"ח להגאון הנודע היהודה זצ"ל, יומא דף פו.)

והנה משל שמעתי על כיוצא בזה מהמנוח החסיד המוכיח מוהר"ר ליב פיסטינר זצ"ל, משל לחנוני המקיף וכו', והנמשל החנוני הגדול, הוא הקב"ה מקיף לכל באי עולם, וכמו שכתוב בפרקים (אבות פ"ג מט"ז) החנות פתוחה והחנוני מקיף, והפנקס פתוח וכו',

ואמרתי פירוש שהפסוק לזה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן (תהילים לז, כא), כי באמת יצר לב האדם רע מנעוריו, וכל ימינו אין לנו מנוחה ואוי לו מיצרו וכו'.

(דרושי הצל"ח להגאון הנודע היהודה זצ"ל, דרוש כ"ב לעשיית אות יז)

מספר ברית אברם להמגיד מזלאזיץ

איתא במדרש רבה (ב"ר ב, ה) רבי אבהו אמר מתחלת ברייתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא במעשיהן של צדיקים ומעשיהן של רשעים, הה"ד (תהלים א) כי יודע ה' דרך צדיקים וגו', והארץ היתה תהו ובהו אלו מעשיהן של רשעים, ויאמר אלהים יהי אור אלו מעשיהן של צדיקים, אבל איני יודע באיזה מהם חפץ אם במעשה אלו ואם במעשה אלו כיון דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב הוי

במעשיהן של צדיקים חפץ ואינו חפץ במעשיהן של רשעים
ע"כ דברי המדרש

ושמעתי לפרש מהרב החסיד המפורסם ר' ליב פיסטנר
זלה"ה לפרש מעשיהם של צדיקים, היינו מצוה אפילו שלא
לשמה, ומעשיהם של רשעים היינו עבירה לשמה, ואיני
יודע באיזה הוא חפץ יותר. כשהוא אומר וירא אלקים את
האור כי טוב הוי אומר זה מעשיהם של צדיקים, היינו מצוה
אפילו שלא לשמה (עי' פסחים נ:). פי' כשנזדמנו יחד עבירה
לשמה ומצוה שלא לשמה אזי יותר טוב לעשות מצוה שלא
לשמה, והטעם שמצוה גוררת מצוה אבל עבירה גוררת
עבירה (אבות ד, ב.). והא דאמרינן (נזיר כג:) גדולה עבירה לשמה
וכו', היינו כשנזדמנו שלא ביחד, דהיינו שעשה פעם אחת
מצוה שלא לשמה ופעם אחת עבירה לשמה, אבל ביחד לא
כן"ל. ע"כ שמעתי ודפח"ח

(ברית אברם להמגיד מזאלזוויץ פרשת בראשית עמוד ה)

וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל מִלְאָךְ יְהוָה נַעֲצָרָה נָא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה
לְפָנֶיךָ גְּדִי עֲזִים:

וַיֹּאמֶר מִלְאָךְ יְהוָה אֶל מְנוּחַ אִם תַּעֲצֹרְנִי לֹא אֲכַל
בְּלֶחֶמְךָ וְאִם תַּעֲשֶׂה עִלָּה לִיהוָה תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא יָדַע
מְנוּחַ כִּי מִלְאָךְ יְהוָה הוּא: (שופטים יג טו-טז)

שמעתי בשם הרב המנוח החסיד ר' ליב פיסטנר זלה"ה
שהקשה דהכי הוה ליה למימר כשאמר מנוח נעשה לפניך
גדי עזים, תיכף הוה ליה למימר הטעם כי לא ידע מנוח כי
מלאך ד' הוא.

ותירץ הוא ז"ל על פי הקדמה דאל ישנה אדם מן
המנהג כידוע אצל המלאכים ואצל משה (ב"מ פו:). רק השינוי
אינו נקרא רק כמו אלו הנ"ל, אבל אצל בני אדם אינו נקרא

שינוי מה שאינו רוצה לאכול בין האוכלים, כי שמא אינו רעב עתה.

ועפ"י^ז יובן דלעיל לא יכול לומר הטעם כי לא ידע מנוח כו' כי אפילו ידע מנוח שהוא מלאך אעפ"כ היה צריך המלאך לאכול משום אל ישנה כו' אבל כאן באמת קשה על המלאך איך ישנה כו' ולא יאכל, לזה אמר הכתוב כי המלאך ידע שלא היה יודע מנוח כי מלאך ד' הוא רק היה סובר שהוא אדם ואל היה כאן שינוי כלל כנ"ל.

(ברית אברם להמגיד מזאלזוויץ פרשת נשא בהפטורה עמוד תט)

מספר עמוד העבודה להרה"ק ר' ברוכ'ל קאסובער זי"ע

ושמעתי בדוגמא הזאת לפרש בשם ר' ליב פיסטינר מגיד דקאלימייע, אבינו מלכינו אין לנו מלך אלא אתה, עפ"י מ"ש במשנת חסידים¹ (מסכת חצות פ"ד מ"ה) על פסוק (איכה ה, א) זכור ד' מה היה לנו. כי מה שהוא שם מ"ה - מדת הדין - נתמלא רוגז, והיה לנ"ו שמספרו אלקי"ם שהוא מדת הדין. ובזה פירשתי בעזהש"י (עי' ליקוטי אמרים מא) אריכות הלשון של נתמלא רוגז שלא כמנהגו כמ"ש בהקדמת ספרו במשנת חסידים. וז"ש אבינו מלכינו אין לנו מלך, כלומר לא ימלוך עלינו עלינו מדת הדין המכונה בשם לנ"ו. אלא אתה מדת הרחמים תמלוך עלינו.

(עמוד העבודה להרה"ק ר' ברוכ'ל קאסובער זי"ע, דרוש רביעי לתשובה, אות יז)

¹ ז"ל המשנת חסידים אח"כ יאמר האלפא ביתא זכור ד' מה היה לנו, ויכוין בפסוק זה הראשון כי 'מה' שהוא שם מ"ה (הוי"ה במילוי אלפין) מדת הרחמים, נתמלא רוגז, והיה לנו, שמספרו אלקים שהוא מדת הדין, כי כן אויתיות מ"ה מלאים, - המ"ם במ"ם והה"א באל"ף (כזה מ"ם ה"א) מספרם פ"ו כמספר אלקים, עכ"ל, וכ"ה בפרי עץ חיים, שער י"ז פ"ג.

מכתב קודש מרבינו לרבו הבעש"ט הק' זי"ע

ולסיום המאמר כדי להעתיק מכתב מה דמובא בשבחי
בעש"ט (שנדפס בירושלים תרצ"א, ע"י נכדי הבעל התניא זי"ע) שכתב
רבי לייב פיסטינער לרבו הבעשטה"ק בזה"ל:
ב"ה מוצש"ק חקת תק"י2 פק"ק סדילקוב.
למורי הק' הבעש"ט יחיה.
הנסתר אינו עוד בעיר הזאת ע"כ יקבל בחזרה התשורה
דברי תלמידו, ליב בן נחמה פיסטנער

² טעות הדפוס כי בשנת תק"ה נסתלק לחיי עד, ואולי נדפס בטעות עם יו"ד